

BOEKBEOORDELINGEN

Council for Cultural Coöperation, *School Systems, a guide*, Council of Europe, Strasbourg 1965, 350 p.

Dit is een gids van de Europese schoolstelsels, omvattende de leden van de Council for Cultural Coöperation plus Finland. Elk van de 18 hoofdstukken geeft een korte beschrijving van het schoolstelsel in een van deze landen, vergezeld van diagrammen en statistieken. De schoolsoorten zijn er terecht in de nationale terminologie vermeld met een interpretatie in het Engels. Dezelfde uitgave bestaat in 't Frans. Een bijzonder nuttig werk. Alleen: in World Survey of Education van de Unesco vindt men soortgelijke gegevens. Ze zijn niet zo up to date als in dit werk. Ik maak mij echter zorgen over het gebrek aan samenwerking tussen de verschillende internationale lichamen.

PH. J. I.

P. W. MUSGRAVE, *The sociology of education*. Methuen and Co., 11 New Fetter Lane, London E.C.4, 1965, 278 p.

Dit is een leerboek. Het didaktische doel heeft er zijn stempel op gezet. Het werk begeeft zich niet in speculaties. Het vermijdt waardeoordelen voorzover zulks mogelijk is. Het laat doeleinden onbesproken. Het doceert de theorie, zoals zij er vandaag uitziet, en de feiten, die door onderzoek naar voren zijn gebracht. Daarbij richt het zich tot Engelse lezers, die in de eerste plaats geïnteresseerd zijn in hun eigen schoolwezen.

Ik heb voor dit werkstuk grote bewondering. Het is helder, volstrekt ordelijk, zo boeiend als een leerboek kan zijn en het verstrekt een grote hoeveelheid nuttige informatie.

Een voorbeeld van de gevolgde werkwijze ontleen ik aan het eerste hoofdstuk, waar het onderwijs in zijn maatschappelijk kader wordt geplaatst. Hier worden behandeld: het gezin, de sociale klasse en de volkshuishouding. De auteur doet dit zo dat hij eerst de algemene sociologie van deze begrippen geeft en telkens nadat dit is geschied het verband van deze *institutes* met het onderwijs uitwerkt. Het tweede hoofdstuk bespreekt vier functies van het onderwijs: overdracht van traditie ener- en bevordering van vernieuwing anderzijds, de politieke functie, de selectiefunctie en de economische functie. Het derde en laatste hoofdstuk is aan het beroep van onderwijzer en leraar gewijd. Slechts een enkele maal faalt de auteur. Hij heeft reeds moeite met het begrip *social class*, ook al omdat zijn begrippenstelsel hem geen gelegenheid biedt tot het onderscheiden tussen klassen en standen. In de paragraaf, *Social class and education* gebruikt hij daarna bekende termen als *upper middle class*, *lower middle class* en *lower workingclass*, die evenwel niet eerder zijn geïntroduceerd. Dat is in de zorgvuldigheid, die het boek overigens siert, niet passend. De uitvoerig besproken vraag of *teaching* een *profession* is behoort thuis in de Engelse cultuur en denkwijze, waar het begrip *profession* veel gewicht in de schaal legt.

De discussie is voor de niet-Engelse lezer minder relevant. Dit is een uitzondering op mijn algemeen oordeel dat het boek ook in ons land met vrucht bij de opleiding zal kunnen worden gebruikt. Voor voortgezette studie zijn er bij elk onderdeel beknopte literatuuropgaven. Een bruikbaar register besluit het boek.

PH. J. I.

W. HORNSTEIN, *Vom „Jungen Herrn“ zum „Hoffnungsvollen Jüngling“*. Quelle U. Meyer, Heidelberg, 1965.

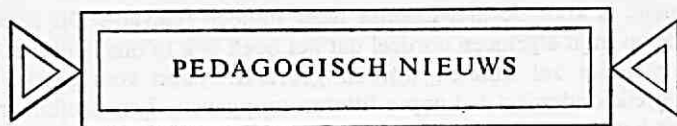
Dit boek behandelt de geschiedenis van de „galant homme”, die een verstandig en rechtschapen burger wordt.

Hornstein baseert zijn studie vrijwel uitsluitend op 18e eeuwse literaire bronnen. Zo ontstaat uiteraard een bepaald, wil men eenzijdig, portret van een deel van de jeugd: de „literaire”. Daarvan is hij zich wel bewust, maar hij houdt het niet steeds genoeg in het oog, want kennelijk gaat zijn liefde naar andere jeugd (de piëtistische, de jeugd uit het ambacht b.v.) niet of minder uit. Dit zou niet erg zijn als het zijn waardering niet beïnvloedde. Zo kan hij komen tot de stelling, dat bij de adel van een eigenlijk jeugd-leven meer terecht komt dan bij de gilden, daar is alles meer traditioneel, minder individueel en krijgt de jeugd ook minder kans zich te ontplooiën. Dit kan alleen zeggen wie voor het bewegelijke adelsideaal opteert.

Evenals Muchow schijnt Hornstein juist die jeugd belangrijk te vinden, die uit het oude cultuurpatroon valt en een nieuwe cultuur inluidt. Waarom dan echter de vaganten niet besproken? Hij spreekt met opzet ook niet over de jeugd in de realiteit, maar alleen over de idealen en de Leitbilder. Weet men dit alles, dan kan men aan dit boek veel hebben, als men zich tenminste voor de Duitse jeugd interesseert. Of het met de Franse en de Engelse ook zo was, blijft in het midden. Was de Duitse jeugd in de 18e eeuw typerend voor „de” jeugd? Hornstein schijnt dit te veronderstellen. Erg waarschijnlijk lijkt me dit niet, al moet erkend, dat voldoende Franse en Engelse gegevens ontbreken. Ook ten opzichte van de Nederlandse jeugd klopt zijn portret niet: zeker de „Junge Herr”, maar ook de verstandige en rechtschapen burger is hier anders.

Deze kritische opmerkingen mogen er niet toe leiden, dit boek te verwerpen als onbelangrijk, onnauwkeurig of te eenzijdig. Ook al roept het vele vragen op, het behoort met de boeken van Muchow tot een gering aantal werken, dat zich met het boeiende onderwerp van de geschiedenis van de jeugd bezig houdt en het doet dit op verantwoorde wijze.

N. F. NOORDAM

Ingaande 1 juli 1966 is Dr. G. Th. M. Verhaak, leraar Nederlands en onderdirecteur van het Van der Puttlyceum te Eindhoven, benoemd tot gewoon hoogleraar in de faculteit der sociale wetenschappen te Nijmegen. In de subfaculteit der opvoedkunde zal hij onderwijs geven in de praktische pedagogiek, met name wat betreft de schoolvraagstukken. Van harte wordt Dr. Verhaak met deze eervolle benoeming geluk gewenst.

VAN DE INSTELLINGEN

Overzicht geslaagden aan het Nutsseminarium voor Pedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam — 28/29 april 1966.

voor de Middelbare Akte Pedagogiek A:

G. Duivesteijn (scriptie: 'Een bezinning op het werken met groepen in de inrichting').

C. H. du Gardijn (scriptie: 'Het effect van de beoordelingsvergadering op het beoordelingsresultaat. Een kritische beschouwing over de oordeelsvorming in de kleine groep binnen het kader van systematische personeelsbeoordeling').

G. de Haan (scriptie: 'Natuurkunde . . . een vergeten vak op de lagere school?').

W. Hulskamp (scriptie: 'De sociale aanpassing van cerebraal gestoorde kinderen. Een verkennend onderzoek naar de meetbaarheid van de invloed van een lichamelijke handicap op de sociale aanpassing').

A. G. G. Kappenburg (scriptie: 'Via geleide Inductie tot Deductie met betrekking tot de werkwoordsvormen').

Mevr. E. v. Ossenbruggen (scriptie: 'Een onderzoek naar de behoefte van orthopedagogische hulp bij de schoolbevolking van een kleuterschool in de z.g. Indische Buurt van Amsterdam').

R. de Nie (scriptie: 'De invloed van het Sociaal-Economisch milieu op de taalbeheersing van de leerlingen in de vijfde klas van de lagere school').

W. van Plateringen (scriptie: 'Kontakt-Ontwijkend Gedrag').

G. J. Rozeboom (scriptie: 'Toetsing van: Leesvaardigheidstest voor het onderzoek van de mechanische leesvaardigheid. S. Wiegiersma').

K. van Unen (scriptie: 'Het evalueren van bedrijfskadercursussen').

G. J. Vrieler (scriptie: 'Enkele schoolorganisatorische aspecten van de vernieuwing op de lagere technische school').

Mej. I. v. d. Wal (scriptie: 'Beoordeling van enkele kindertekeningen naar de opvatting van Viktor Löwenfeld').

NEDERLANDSE VERENIGING VAN OPVOEDKUNDIGEN

De Nederlandse Vereniging van Opvoedkundigen houdt haar najaarsconferentie op *zaterdag 5 november a.s.* te Enschedé. In het kader van deze dag zal een bezoek gebracht worden aan de Technische Hogeschool Twente.

Hierbij zal in het bijzonder ingegaan worden op de betekenis van de campus. Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij het secretariaat van de N.V.O., p/a Nutsseminarium voor Pedagogiek, Oranje Nassaulaan 51, Amsterdam, tel. 714489.

DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE TOERISTENBOND
en de
NEDERLANDSE SPORTFEDERATIE

zullen dit jaar gezamenlijk de RECREATIESTUDIEDAG organiseren. Deze dag, welke zal worden gehouden op woensdag 30 november 1966 in het Congrescentrum te Amsterdam, zal gewijd zijn aan het onderwerp:

RECREATIE, BEWEGING, SPORT

Het voorlopige programma voor die dag luidt als volgt:

10.00 uur Welkomstwoord door Ir. F. H. van der Linde van Sprankhuizen, voorzitter van de ANWB.

Officiële opening door Z.E. Mr. M. Vrolijk, minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Prof. dr. J. Bastiaans, hoogleraar in de psychiatrie aan de Rijksuniversiteit te Leiden en hoofd van de Jelgersmakliniek te Oegstgeest,

'DE MENS IN ZIJN DYNAMISCH EVENWICHT'

De gezonde mens leeft voortdurend in een bepaalde vorm van dynamisch evenwicht, dat gekenmerkt is door zowel stabiliteit als elasticiteit. Dit evenwicht kan slechts worden bereikt door een voortdurende training van de vele functies van zijn socio-psychosomatische persoonlijkheid, waaronder die van activiteit en passiviteit, van inspanning en ontspanning. Tegen deze achtergrond hebben sport, spel en recreatie een centrale betekenis voor het in stand houden van zowel de geestelijke als de lichamelijke volksgezondheid.

Dr. C. J. B. J. Trimbos, directeur van het Instituut voor Psychische Hygiëne van het Katholiek Nationaal Bureau voor Geestelijke Gezondheidszorg te Utrecht,

'VRIJE TIJD, NU EN MORGEN'

De verwachte sterke afname van de tijd besteed aan beroepsarbeid betekent een gave (n.l. van veel meer, d.w.z. zelf te besteden, vrije tijd), maar tevens een geweldige opgave, die nieuw is in de geschiedenis der mensheid. Het sterk afnemen van de voor het bestaan noodzakelijke creatieve en beroepsarbeid maakt het recreatieve aspect van de vrije tijd tot een grondbehoefte van het normale bestaan. Recreatie is niet langer iets vrijblijvends of een luxe.

Deze ontwikkeling voltrekt zich in een tijd van zeer snelle maatschappelijke ontwikkeling en van individuele ontwikkeling en verandering van de mens en zijn behoeftenpatroon. De noodzakelijke planning en investeringen t.b.v. recreatie zullen reeds nu rekening moeten houden met de samenleving van morgen en de bestaansbehoeften van de nieuwe mens.

Drs. J. C. C. Rupp, medewerker van het Pedagogisch Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht,

'SPELEN EN LEREN SPELEN'

Exploreren is een levensbehoefte van het kind. Voorwaarde voor het exploreren is, naast een veilig thuis, een omgeving die het kind de

mogelijkheden biedt tot ontdekkingen. Een omgeving die, zoals in onze steden maar ook op andere plaatsen veelvuldig voorkomt, *niet* uitlokt tot exploratie, veroorzaakt spanningen in het kind en in het gezin.

Suggesties worden gedaan hoe op gemeenschapsniveau: 1. omgevings (woonbuurten etc.) in dit perspectief gestructureerd kunnen worden; 2. ouders, in het bijzonder uit de kwetsbaarste groep van onze maatschappij, geholpen kunnen worden de exploratie van hun kinderen te stimuleren.

12.30 uur Koffietafel

14.00 uur De deelnemers aan de studiedag worden ingedeeld in gespreksgroepen, ieder onder leiding van een voorzitter en een rapporteur.

15.00 uur De algemene rapporteur legt zijn samenvatting van de ontvangen vragen en opmerkingen ter discussie voor aan de drie inleiders.

Dr. K. Rijdsdorp, rector van de Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding, zal de studiedag leiden en aan het einde daarvan een conclusie formuleren.

Dr. W. van Zijll, algemeen secretaris van de Nederlandse Sport Federatie zal de studiedag sluiten.

De kosten voor deelname aan de studiedag bedragen f 10,—, waarin begrepen zijn het verslag van de dag en enige consumpties. Voor de deelnemers bestaat gelegenheid, aan te zitten aan een gezamenlijke koffietafel, waarvan de prijs f 7,50 (inclusief) bedraagt.

Opgave voor deelname aan de studiedag en eventueel aan de koffietafel kan geschieden door storting van de betreffende bedragen op postrekening 4880 ten name van de A.N.W.B., Den Haag, onder vermelding van „Recreatiestudiedag”.

Mededeling van de Werkgroep „Remedial Teaching”.

Op woensdag 2 november a.s. wordt te Amersfoort een vergadering gehouden van de Werkgroep.

Het voorlopig bestuur heeft in dit jaar verschillende contacten gehad met o.a. de A.N.O.F. en de drie landelijke Pedagogische Centra.

Als resultaat van deze besprekingen, kan het voorlopig bestuur aan alle betrokkenen voorstellen doen over de wijze waarop de Werkgroep het beste kan functioneren.

Het is belangrijk, dat alle remedial teachers op deze vergadering aanwezig zijn.

Degenen, die zich reeds aangemeld hebben als lid van de Werkgroep, ontvangen reeds een uitnodiging tot het bijwonen van bovengenoemde vergadering.

Wie zich nog niet heeft aangemeld, wordt uitgenodigd zich z. s. m. op te geven bij de Werkgroep „Remedial Teaching”, p.a. Ped. Centrum, Marthalaan 14, Enschede.

Een agenda van deze vergadering zal U daarna worden toegezonden.

Het voorlopig bestuur